

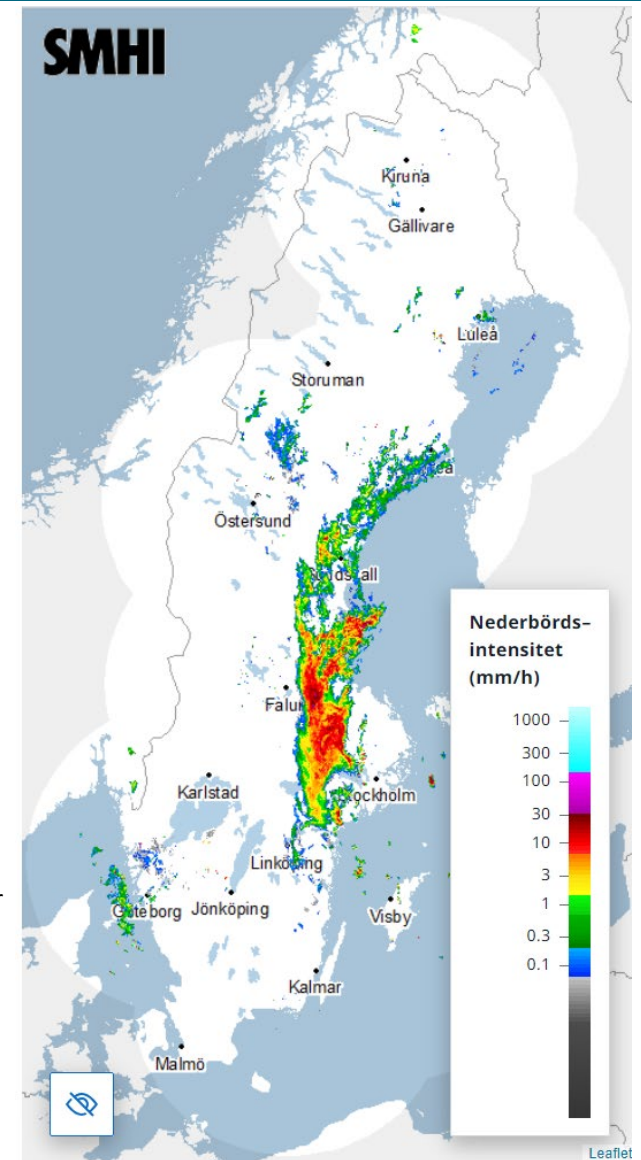
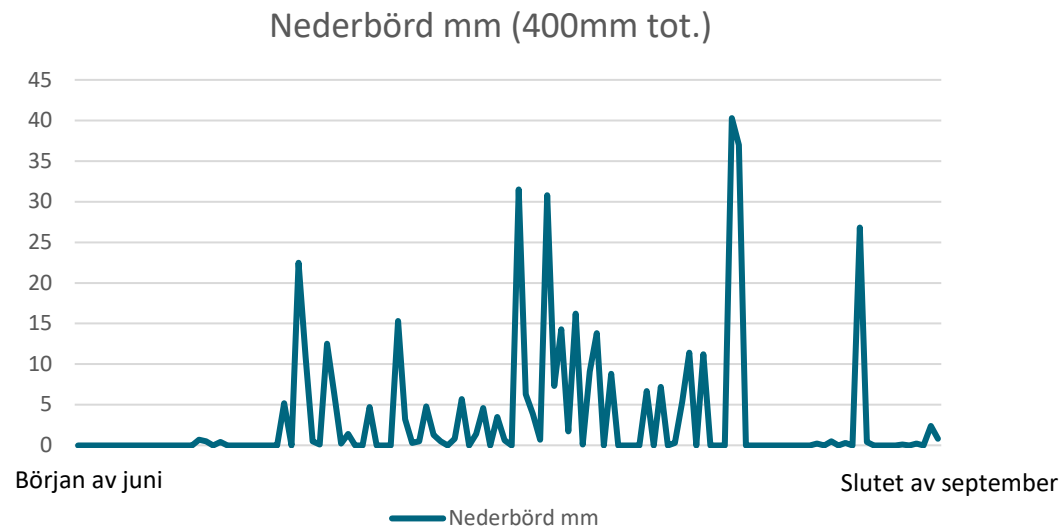
Mälarens vattenvårdsförbund

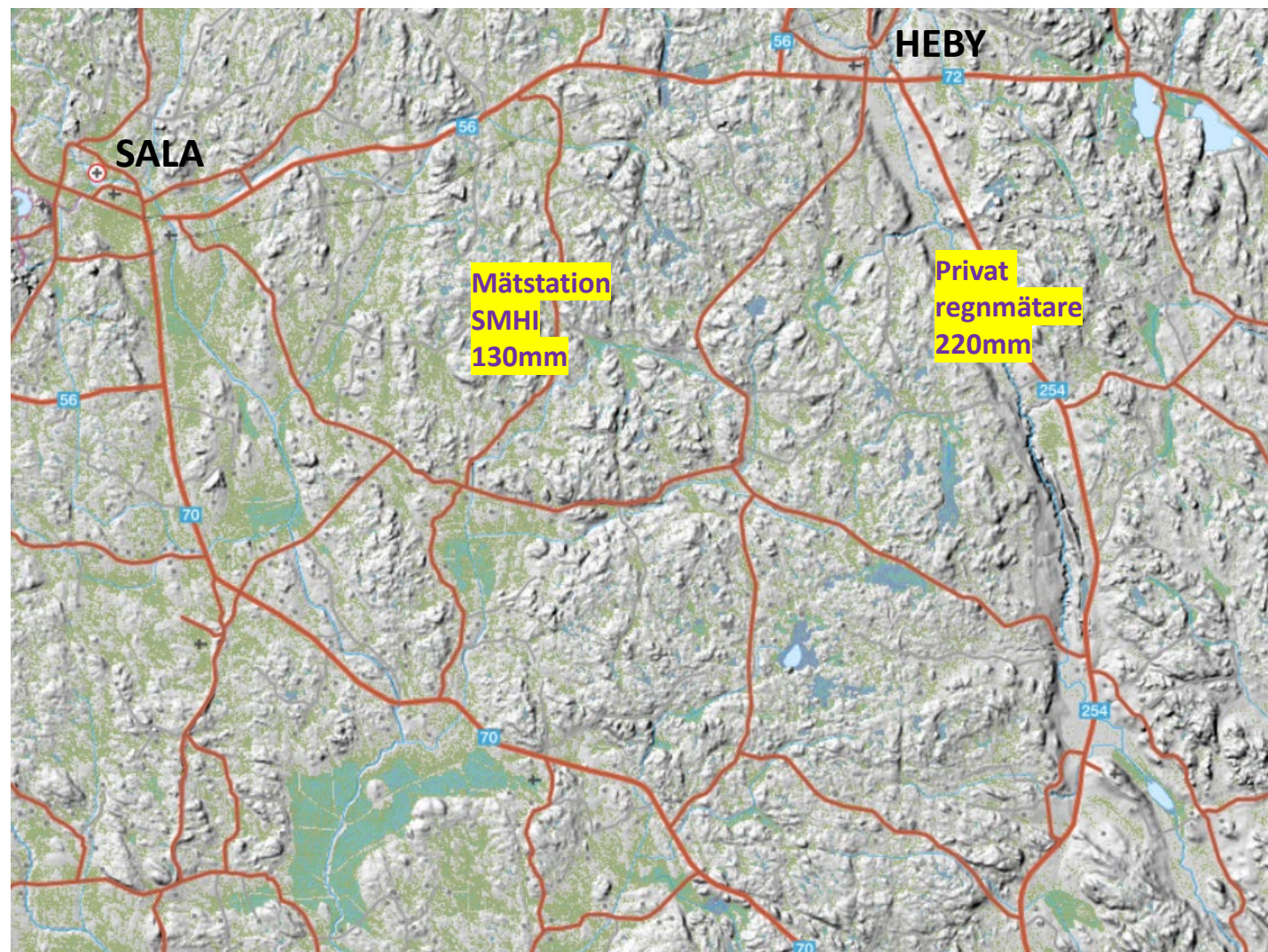
Mälar-aktuellt

Västerås, 20 mars 2024

Spridda skurar

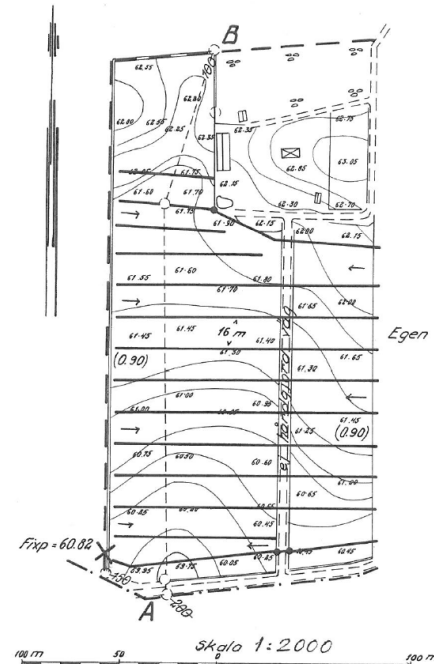

Markavvattning markavvattning markavvattning

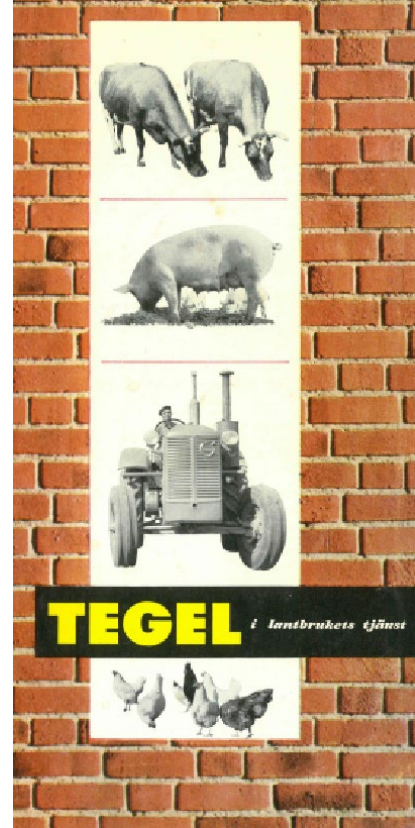
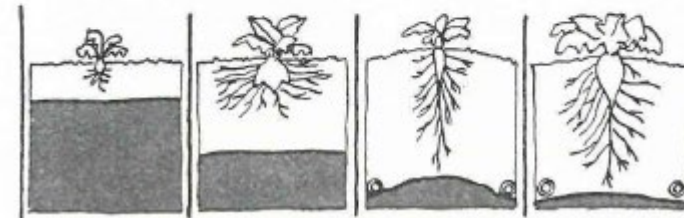
- Bördighet
- Dikesunderhåll
- Kunskap - vetenskap
- (Täckdikning)

- Leder till:...

Täckdikningens fördelar

4. Skördens kvalitet blir bättre.
Kvalitetsförbättringen är närmast en följd av att förädlade växter kan odlas. På täckdikad jord blir dessa ej så lätt angripna av sjukdomar, som på jord som är mera besvärad av väta.

FLERA HUNDRA HEKTAR
GICK FRÅN VATTENSJUKT
TILL BRUKBART MED
ORDENTLIGT UNDERHÅLL
FÖRRA ÅRET! UNDERHÅLL
ERA DIKEN !!!! NUUUU

ängen den torraste fältet
jag har pressat på hittills 😊

Ämne

😊 bästa nyheten idag !!!

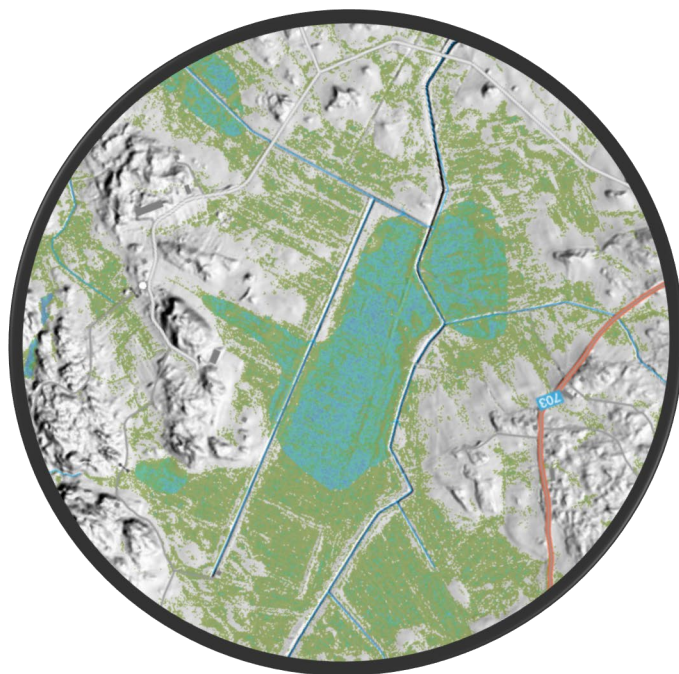

26/70

Karttips – interaktiv ”översvämningsskartering”

- Skogens pärlor: markfuktighetskartan

Alla pratar om PFAS – men vad är det egentligen?

- Syntetiskt framställda kemikalier
- Mer än 12 000 olika ämnen
- Kolkedjor med flouratomer, en av de starkaste kemiska bindningarna som finns
- PFAS = per- och polyflourerade alkylsubstanser
- Kan inte brytas ner på naturlig väg – leder till ökning i naturen

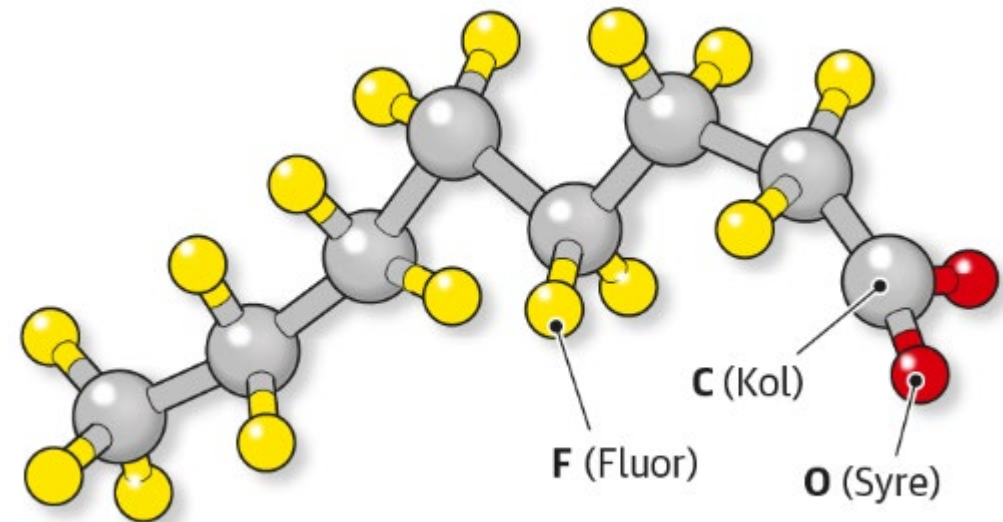
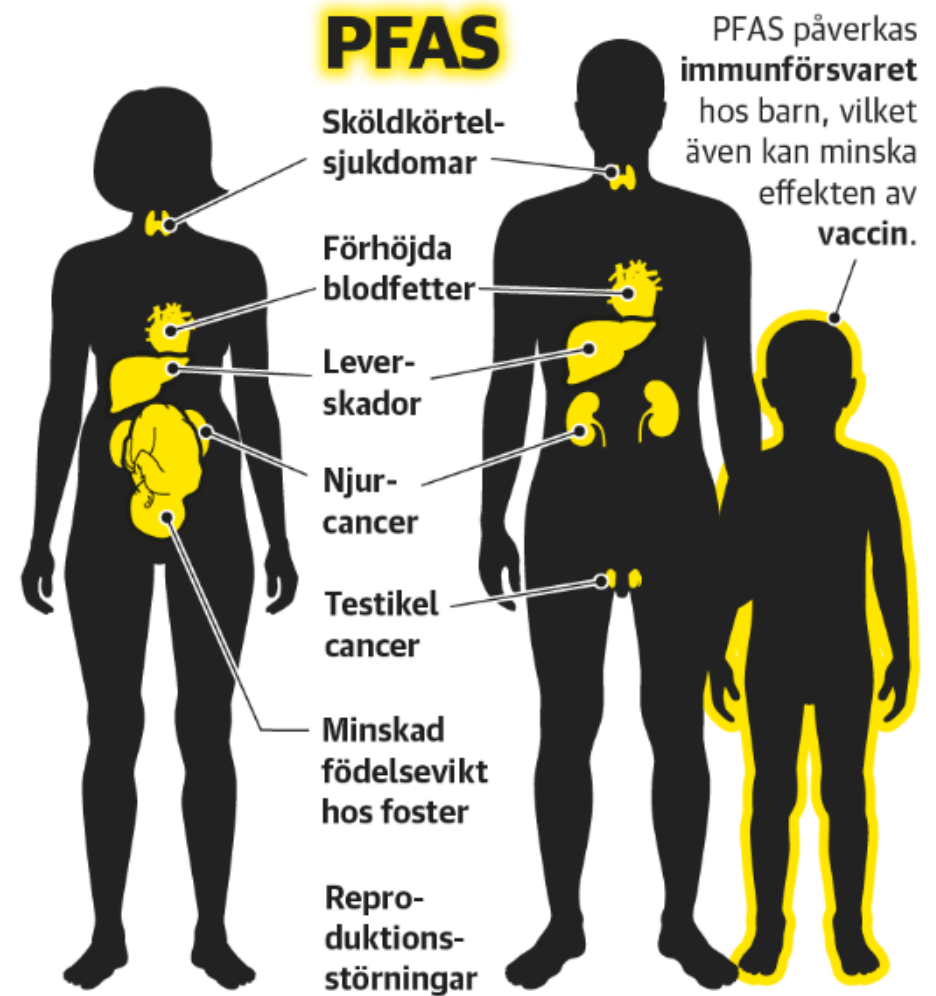

Bild: DN, 2023-12-11

Hälsoeffekter av PFAS

- PFAS är inte akut giftigt, men lagras i kroppen under lång tid
- Belägg finns för att PFOS och PFOA kan öka risken för de hälsoproblem som visas i bilden

Grafik: Johan Andersson Fakta: Jörn Spolander Källa: Kemikalieinspektionen

Bild: DN, 2023-12-11

Egenskaper och spridningsvägar för PFAS

PFAS är ett fett- och smutsavvisande ämne som tex finns i:

- färger, rengöringsmedel, smörjoljor
- brandskum
- teflon, livsmedelsförpackningar och smink
- skidvalla och i funktionstyg för friluftss – och arbetskläder

Sprids via utsläpp till luft och vatten

Gränsvärden för PFAS i dricksvatten

Livsmedelsverkets nya gränsvärden för dricksvatten från januari 2026:

- summan av PFAS21 på 100 nanogram/liter
- summan av PFAS4 på 4 nanogram/liter

Föreskrifterna är baserade på Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184 om kvaliteten på dricksvatten och EFSA (European Food Safety Authority).

PFAS i Mälaren

- Mälaren är Sveriges största dricksvattentäkt
- Försörjer 2,4 miljoner med dricksvatten
- PFAS i både vatten, sediment och fisk
- Halterna i råvatten ligger nära eller över det nya gränsvärdet för PFAS i dricksvatten, kräver avancerad rening i vattenverken
- Halterna i fisk ligger på flera platser mycket nära vattenförvaltningens gränsvärde

Hemställan om PFAS till regeringen 231208 från Mälarens vattenvårdsförbund

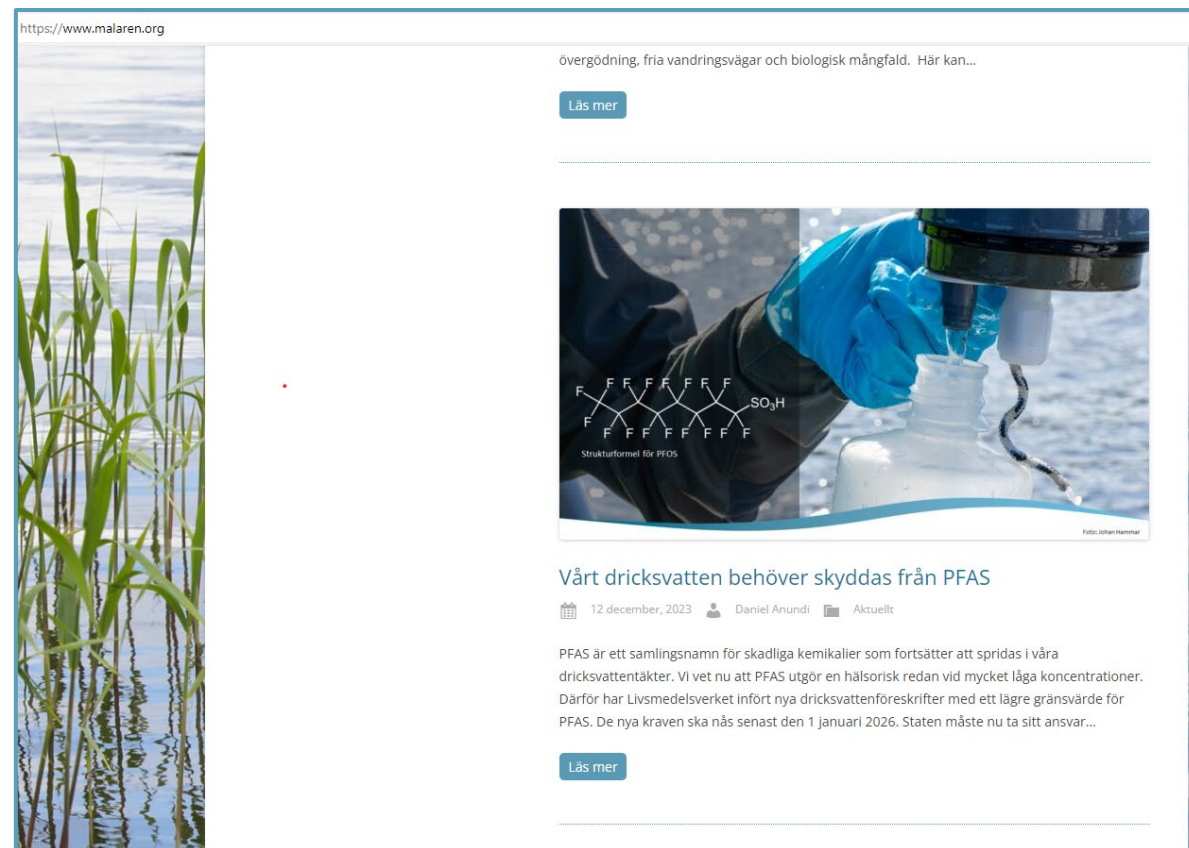
Vårt dricksvatten behöver skyddas från PFAS

- Staten tar ansvar som verksamhetsutövare och stoppar spridningen av PFAS från kända statliga föroreningskällor.
- Staten avsätter tillräckliga medel till kommuner och andra aktörer för sanering av PFAS.
- Staten förenklar regelverket så att det går lättare och snabbare att sanera de områden där det är oklart vems ansvaret är.

Läs skrivelsen här:

[Vårt dricksvatten behöver skyddas från PFAS | Mälarens vattenvårdsförbund \(malaren.org\)](https://www.malaren.org)

Senare i vår även en debattartikel

The screenshot shows a news article from the website malaren.org. The article title is "Vårt dricksvatten behöver skyddas från PFAS". The date is 12 december, 2023, and the author is Daniel Anundi. The article text states: "PFAS är ett samlingsnamn för skadliga kemikalier som fortsätter att spridas i våra dricksvattentäktar. Vi vet nu att PFAS utgör en hälsorisk redan vid mycket låga koncentrationer. Därför har Livsmedelsverket infört nya dricksvattenföreskrifter med ett lägre gränsvärde för PFAS. De nya kraven ska nås senast den 1 januari 2026. Staten måste nu ta sitt ansvar...". The article includes a "Läs mer" button and a chemical structure diagram for PFOS.

https://www.malaren.org

övergödning, fria vandringsvägar och biologisk mångfald. Här kan...

Läs mer

Strukturformel för PFOS

Foto: Johan Hammar

Vårt dricksvatten behöver skyddas från PFAS

12 december, 2023 Daniel Anundi Aktuellt

PFAS är ett samlingsnamn för skadliga kemikalier som fortsätter att spridas i våra dricksvattentäktar. Vi vet nu att PFAS utgör en hälsorisk redan vid mycket låga koncentrationer. Därför har Livsmedelsverket infört nya dricksvattenföreskrifter med ett lägre gränsvärde för PFAS. De nya kraven ska nås senast den 1 januari 2026. Staten måste nu ta sitt ansvar...

Läs mer

PFAS-nätverk Mälaren inom MVVF

Syfte

Plattform för samarbete och hjälp, erfarenhetsutbyte, gemensamma projekt för att minska PFAS

Mål

Minska förekomsten och utsläppen av PFAS i Mälaren/tillrinnande vattendrag

Avgränsning

Fokus på Mälaren och dess tillrinningsområde (där även Hjälmarens ingår)

Deltagare

Alla representanter för organisationer som kan bidra till syftet med nätverket, ej privatpersoner

Intresseområden:

- Provtagning, miljöövervakning
- Källspårning, kartläggning av utsläppsplatser (lufttransporter ingår)
- Kommunikation, påverkansarbete
- Åtgärder (sanering, minska utsläpp) goda och dåliga exempel, finansiering

Ansökan Interreg om PFAS

- Vill din kommun vara med i ansökan?
- Deadline för första utkast under april.
- Kontakta Ingrid Hägermark, ingrid.hagermark@lansstyrelsen.se

- Finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden
- Finns olika programområden
- Syftet att uppmuntra städer och regioner från olika medlemsstater att arbeta tillsammans och lära av varandra genom gemensamma program, projekt och nätverk.

Sjögullsdöd i Mälaren 2023

230621, Arbogaåns mynning
Bild: Fredrik Lorichs

230821, Arbogaåns mynning
Bild: Fredrik Lorichs

Mystisk sjukdom hos sjögull?

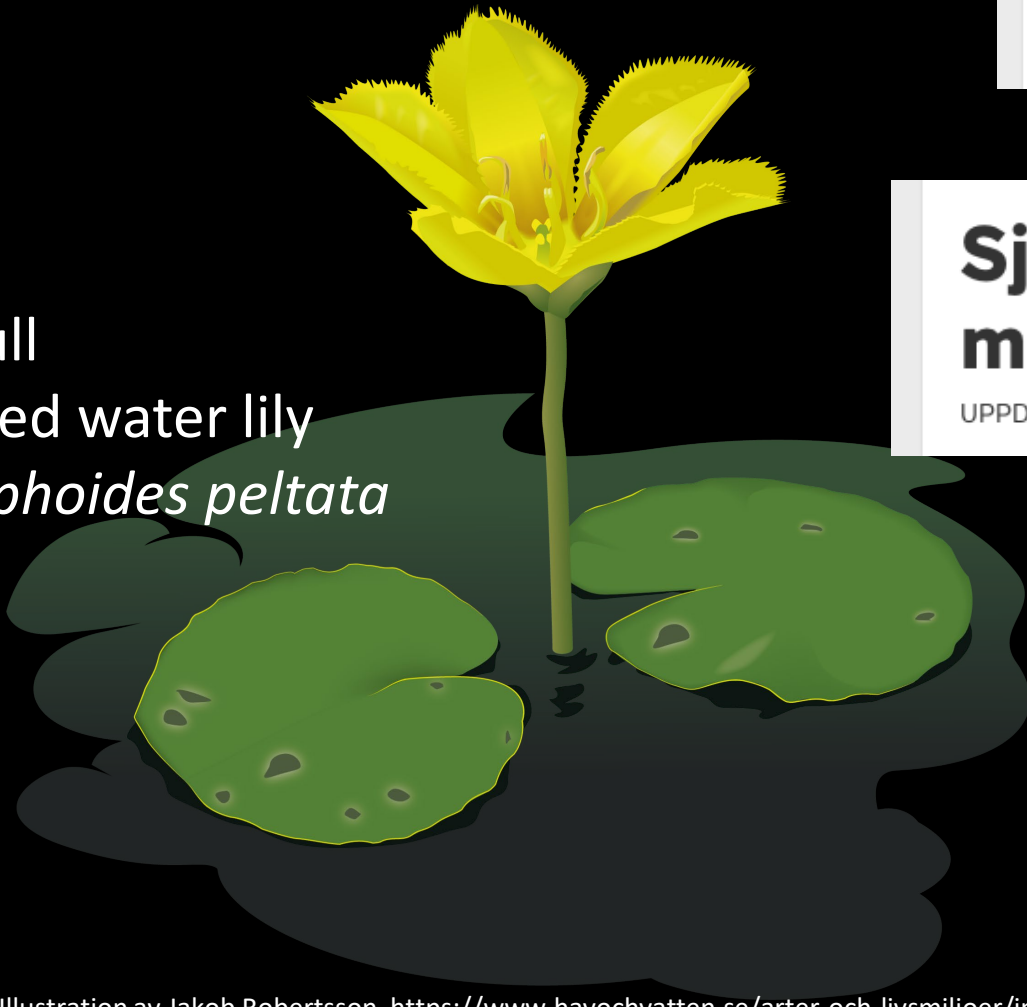
Jennifer Anderson

Researcher

Division of Microbial Ecology
Department of Aquatic Sciences
& Assessment

Sjögull
Fringed water lily
Nymphoides peltata

Massdöd av invasiva arten sjögull i Mälaren – här flyter den i väg: "Flera fotbollsplaner"

PUBLICERAD 8 AUGUSTI 2023

SVT

Sjukdom kan ligga bakom massdöd av sjögull i Mälaren

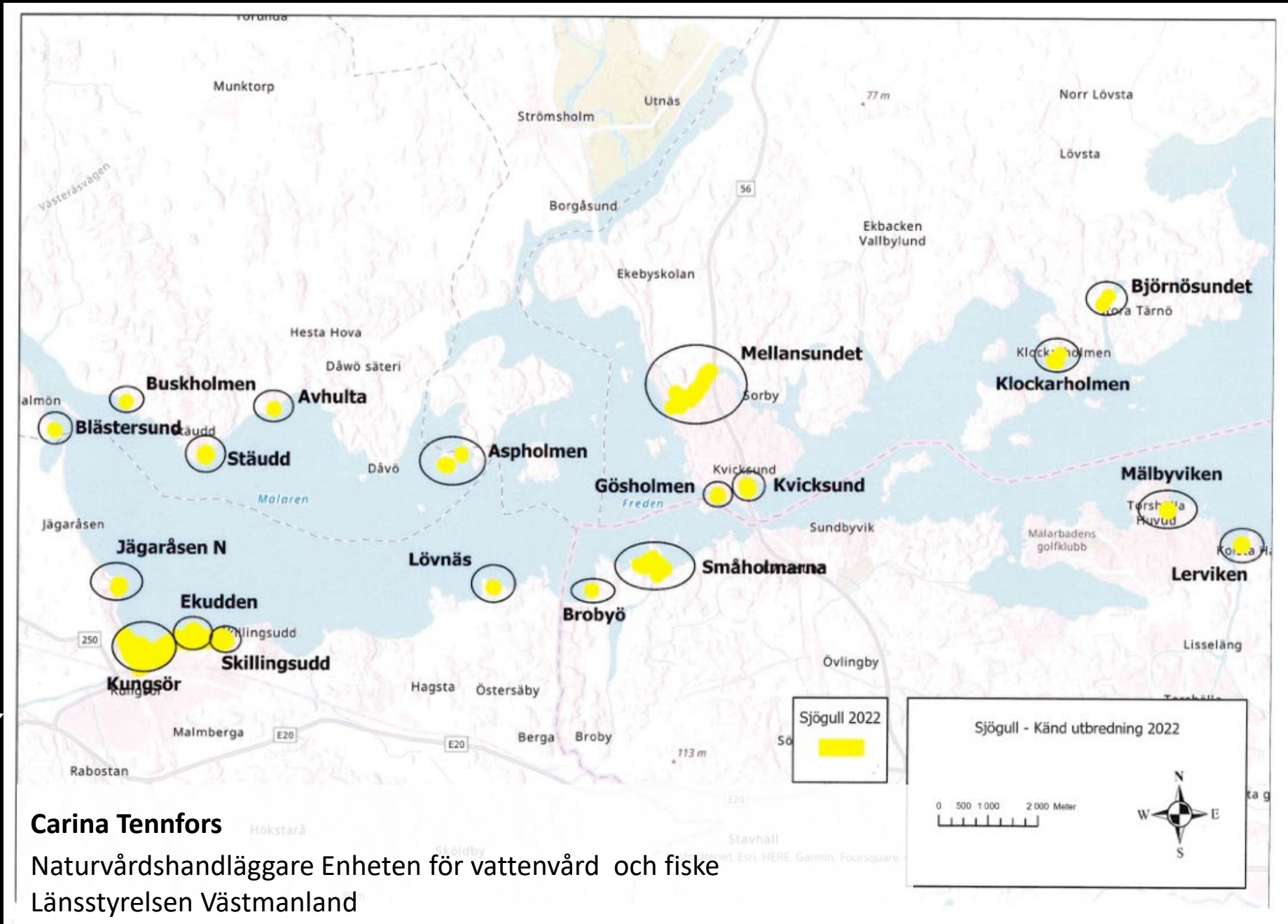
UPPDATERAD 1 SEPTEMBER 2023 PUBLICERAD 31 AUGUSTI 2023

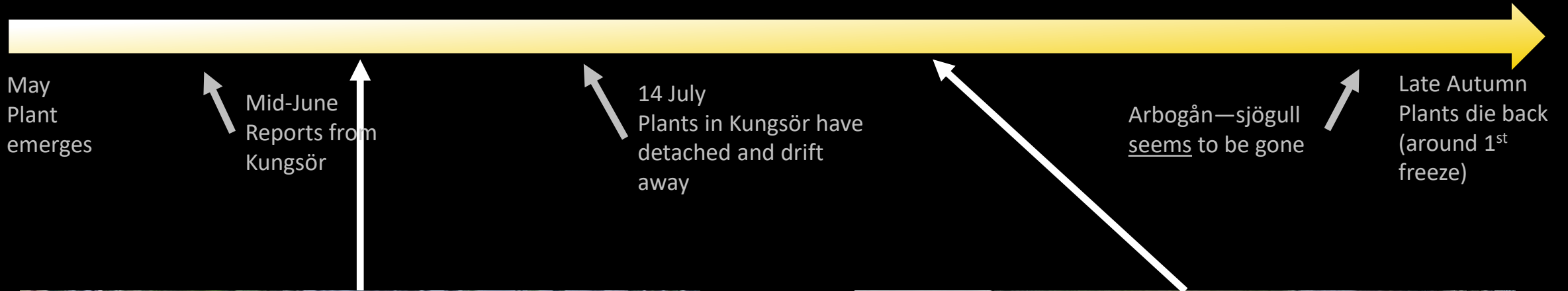
SVT

“Död sjögull är bra sjögull, så vi är glada,
men vi får vara lite försiktiga med att dra
slutsatser utifrån enstaka observationer”
Zsombor Károlyi, naturvårdshandläggare på
Länsstyrelsen i Västmanland

~19 sites in 2022

Arbogaån

Is this a fungus at work?

What is the cause?

<https://doi.org/10.5423/PPJ.2010.26.2.203>

Septoria villarsiae?

Foto: David Kvarnsudde
Örebro. 28 Augusti

Leaf from Mälaren

Sjögullsbekämpning 2024

- Sjögull på nationella listan 2024?
- Nya medel via LONA fram till 2027 för bekämpning
- Följa sjögullssjukan med hjälp av SLU, som har ansökt om forskningsmedel från HaV

